

**ПРОФЕСОР ІВАНИЦЬКИЙ БОРИС ГЕОРГІЙОВИЧ (1878—1953) /
За наук. ред. В.А. Вергунова. — К.: Аграрна наука, 2004. — 186 с.**

У 1980 р., коли я був аспірантом Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, до моїх рук потрапив перший том рідкісної, виданої у 1939 р. у Варшаві монографії "Ліси й лісове господарство на Україні" Б.Г. Іваницького. Ця книга вразила мене насиченістю фактичним матеріалом та оригінальними ідеями. Однак, на мій подив, у жодній із книг з лісового господарства, виданих у Радянській Україні в післявоєнні роки, я не знайшов посилань на цю монографію та інші праці Б.Г. Іваницького. Мої намагання знайти хоч якусь інформацію про автора книги не увінчались успіхом. І лише через чверть століття у мене з'явилась унікальна нагода ознайомитися з життєвим та творчим шляхом видатного вченого-лісознавця.

До 125-річчя з дня народження Б.Г. Іваницького О.І. Фурдичко, В.А. Вергунов та О.П. Басун видали чудову книгу про цю неординарну особистість. У ній висвітлено життєвий і творчий шлях ученого, наведено хронологічний покажчик його друкованих праць та літературні джерела, де описано життя, наукову та педагогічну діяльність Б.Г. Іваницького.

Із книги ми дізнаємося, що Борис Георгійович народився 8 березня 1878 р. у Сумах. У 1897 р. він поступив до Лісового інституту в Санкт-Петербурзі, який закінчив у 1902 р., отримавши диплом ученого-лісівника.

У 1907 р. Б.Г. Іваницький опублікував свою першу наукову працю "Як збутися ярів та пісків". Це була перша україномовна книга з питань лісівництва.

У 1917 р. Б.Г. Іваницький організував лісовий відділ при Генеральному секретаріаті УНР. У 1918—1919 рр. він очолював Лісовий департамент і працював над "Законом про ліси Української Народної Республіки".

З 1920 р. Борис Іваницький — в еміграції. Він працював ректором Української господарської академії в Подьбрадах (Чехословаччина). У післявоєнні роки професор Б.Г. Іваницький — ректор Українського техніко-господарського інституту в Регенсбурзі (Німеччина). В 1952 р. він переїздить до США, де засновує Українську академію мистецтв та науки. 4 квітня 1952 р. у Детройті обірвалося життя видатного вченого.

Окрім фундаментальної двотомної монографії "Ліси й лісове господарство України", професор Іваницький опублікував багато наукових та науково-популярних статей. Він є автором підручників з ботаніки, дендрології та лісознавства.

Книга дає можливість ліквідувати прогалини у наших знаннях про одного з найвидатніших українських учених-лісівників, ім'я та наукові досягнення якого замовчувалися в радянський період.

Особливий інтерес становить розділ рецензованої книги "Українські та зарубіжні

вчені про Б.Г. Іваницького", в якому наведено передруки із малодоступних для нас джерел. З них ми дізнаємося про різні аспекти наукової та педагогічної діяльності вченого.

У розділі "Документи, опрацьовані Б.Г. Іваницьким" опубліковано "Закон про ліси в Українській Народній Республіці", який становить не лише історичний інтерес, а є прикладом екологічно виваженого ставлення до нашого найбільшого національного надбання — українського лісу.

Рецензована книга є результатом багаторічних наукових розвідок її укладачів, які опрацювали велику кількість малодоступних літературних джерел та архівних фондів. Особливо хотілося б відзначити важливу роль наукового редактора В.А. Вергунова. Ця книга є вже п'ятою в історико-бібліографічній серії "Аграрна наука в особах, документах, бібліографії", яку започаткував директор Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки професор В.А. Вергунов у 2001 р. Як і рецензована книга попередні видання цієї серії становлять значний інтерес не лише для вчених-аграріїв та іс-

ториків науки, а й для біологів. Попередні випуски були присвячені видатному ґрунтознавцю П.В. Бурдіну, ботанікам О.А. Янати та Д.Ф. Лихварю, останній, будучи заступником директора Національного ботанічного саду НАН України, багато зробив для створення його колекцій. Девізом благородної діяльності В.А. Вергунова з повернення з небуття імен несправедливо замовчуваних вчених та їхніх ідей є слова видатного англійського філософа Дж. Локка "Кращий спосіб прийти до істини — це вивчати речі, якими вони є в дійсності, а не вирішувати, що вони такі, як ми їх уявляємо собі або як нас навчили уявляти їх інші". Побажаємо йому подальших успіхів на цій ниві і з нетерпінням чекатимемо на вихід нових видань цієї серії.

Сподіватимемося, що праця Б.Г. Іваницького "Ліси і лісове господарство України", в якій так глибоко і всебічно розкрито взаємодія людини та лісових екосистем, буде перевидана в нашій країні.

В.І. МЕЛЬНИК,
доктор біологічних наук,
професор